

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD NA LATA 2015 - 2020

Spis treści

1. Proces tworzenia strategii i jego uczestnicy.....	3
2. Strategia na tle lokalnych, regionalnych i krajowych priorytetów rozwoju.....	5
3. Gmina Żmigród w ocenie mieszkańców – wyciąg raportu z badań.....	9
4. Problemy i wyzwania dla rozwoju Gminy Żmigród.....	19
5. Wizja rozwoju Gminy Żmigród oraz kluczowe priorytety rozwoju.....	20
6. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju Gminy Żmigród.....	22
7. System wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Żmigród.....	24
8. Załącznik: Wzór karty raportu z monitoringu i ewaluacji.....	28

1. Proces tworzenia strategii i jego uczestnicy

1.1. Zespół ds. aktualizacji Strategii Gminy Żmigród: Anna Dobrowolska, Grażyna Kalicka, Artur Knappik, Ewelina Kondracka, Wiesław Kras, Marta Lewandowska, Janina Pastwik, Maria Pelc, Ireneusz Pyczak, Dariusz Skiba, Ewa Skorecka, Zdzisław Średniawski, Andrzej Wiewióra

1.2. Koncepcja prac, wsparcie w procesie aktualizacji Strategii:

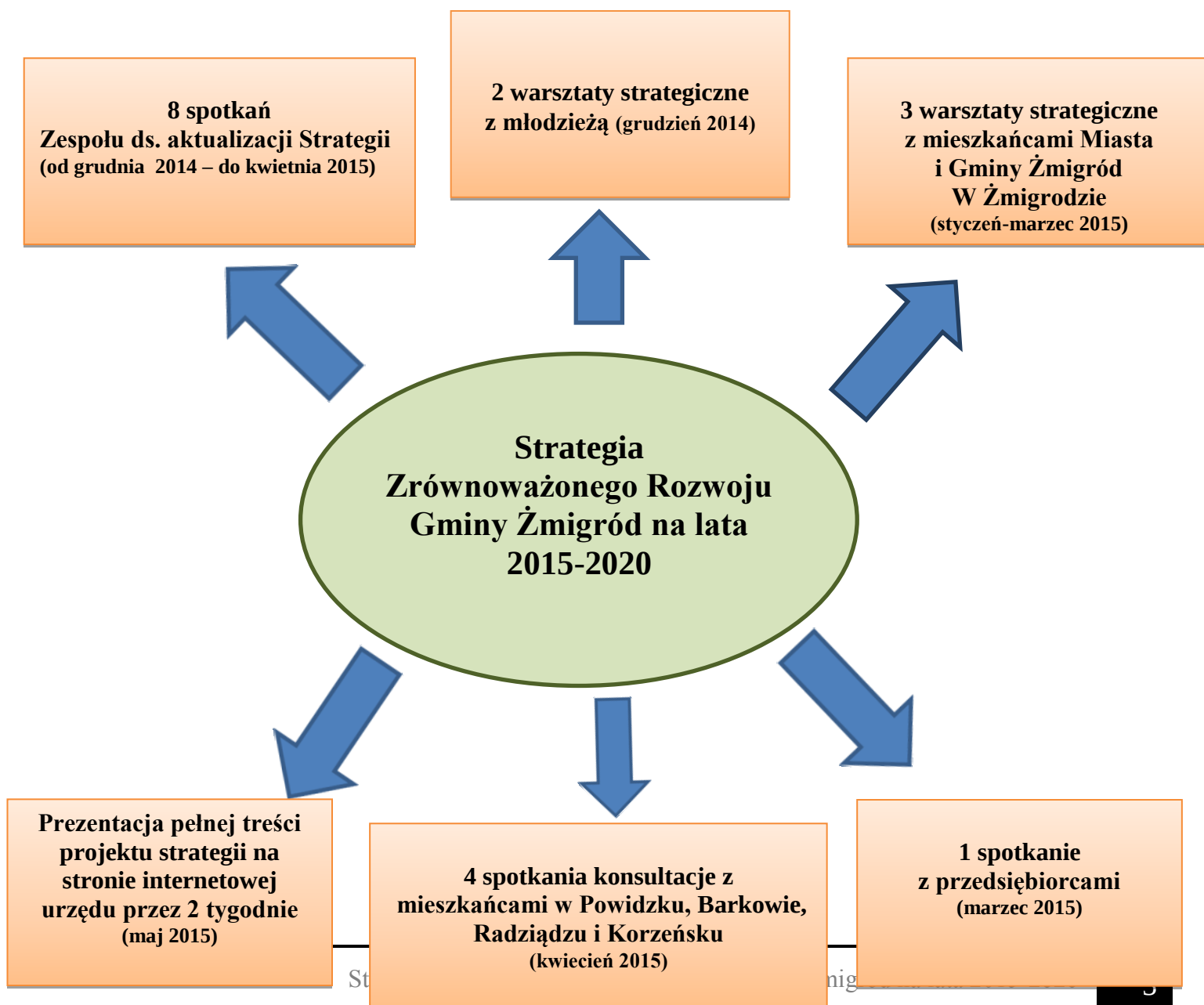
Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych,

ul. Nabycińska 19, pok. 409, 53-677 Wrocław

Konsultant DFOP: dr Agata Bulicz

Współpraca przy moderowaniu warsztatów: dr Andrzej Ferens, Bartosz Szyja

1.3. Proces tworzenia strategii

Powyższy schemat ilustruje przebieg prac nad aktualizacją Strategii Gminy Żmigród. Prace te były realizowane w sposób, który miał zapewnić możliwie jak najszerszy i aktywny udział mieszkańców gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, sołtysów, radnych i urzędników. Prace rozpoczęto w listopadzie 2014 roku, powołując zarządzeniem Burmistrza Gminy Żmigród Zespół ds. Opracowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Żmigród, składający się z: kierowników poszczególnych referatów urzędu i kierowników jednostek organizacyjnych gminy (Zespół Placówek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Publiczny Zespół Zakładów Lecznictwa Ambulatoryjnego), Komendanta Komisariatu Policji, Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Kierownika Gminnego Centrum Informacji, Skarbnika i Burmistrza Gminy Żmigród. Głównym zadaniem Zespołu było planowanie poszczególnych etapów prac nad strategią, uczestniczenie w warsztatach strategicznych z mieszkańcami oraz w spotkaniach konsultacyjnych i zredagowanie dokumentu strategicznego na podstawie materiałów zebranych od mieszkańców.

Etapy prac nad strategią z udziałem strony społecznej przebiegały następująco:

- 1) Proces rozpoczęto dwoma warsztatami strategicznymi z młodzieżą, podczas których opracowano wizję rozwoju gminy i analizę SWOT (grudzień 2014),
- 2) Równolegle przeprowadzono reprezentatywne badania na próbie 374 dorosłych mieszkańców gminy dotyczące oceny jakości życia w gminie oraz usług publicznych pn. „Gmina Żmigród w ocenie jej mieszkańców” (grudzień 2014/styczeń 2015),
- 3) Następnie przeprowadzono trzy warsztaty strategiczne z mieszkańcami, opracowano główne problemy mieszkańców gminy, priorytety rozwoju oraz listy zadań, których realizacja jest ważna dla mieszkańców w perspektywie pięcioletniej (styczeń – marzec 2015),
- 4) W ramach konsultacji założeń strategicznych zorganizowano spotkanie konsultacyjne z przedsiębiorcami, uzyskano informacje o tym, jakie zadania w ramach przedsiębiorczości powinny być przez gminę realizowane (marzec 2015),
- 5) Zorganizowano również cztery spotkania konsultacyjne z mieszkańcami sołectw w Powidzku, Barkowie, Korzeńsku i Radziądzu, skonsultowano zapis wizji rozwoju gminy oraz priorytetów rozwoju i celów operacyjnych (kwiecień 2015),
- 6) Na zakończenie procesu projekt dokumentu został opublikowany na stronie internetowej urzędu oraz przekazany radnym celem zebrania uwag i opinii (maj - czerwiec 2015).

2. Strategia na tle lokalnych, regionalnych i krajowych priorytetów rozwoju

Główne priorytety rozwoju oraz cele strategiczne Gminy Żmigród są spójne z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i powiatowym. Podczas prac nad strategią uwzględniono zapisy następujących dokumentów:

- EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Strategia Rozwoju Polska Zachodnia 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007 – 2015

Poniższa tabela przedstawia główne założenia dokumentów strategicznych o szerszym zasięgu, z którymi Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015 – 2020 pozostaje całkowicie komplementarna.

<i>Zapisy poszczególnych dokumentów strategicznych o zasięgu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, z którymi treści Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015 – 2020 są spójne.</i>	
<i>EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (czerwiec 2010)</i>	Obszary priorytetowe: WZROST ZRÓWNOWAŻONY (ang. <i>sustainable growth</i>) – czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej. WZROST SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU (ang. <i>inclusive growth</i>) – czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. CEL 5: WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli. Wytyczna 6: Poprawa otoczenia biznesu i środowiska konsumenckiego oraz modernizacja bazy przemysłowej, aby zapewnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego w pełnym zakresie. Wytyczna 7: Zwiększenie uczestnictwa kobiet i mężczyzn w rynku pracy, ograniczanie bezrobocia strukturalnego i promowanie jakości zatrudnienia. Wytyczna 8: Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz promowanie uczenia się przez całe życie. Wytyczna 9: Poprawa jakości i wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe lub ich odpowiedniki. Wytyczna 10: Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.
<i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (styczeń 2013)</i>	Cel główny: poprawa jakości życia Polaków. Jakość życia rozumiana jako dobrostanu w nast. obszarach: • długości życia w ogóle, • długości życia w zdrowiu (co wiąże się z poprawą stanu zdrowia Polaków jako rezultatu międzysektorowych działań prozdrowotnych a w szczególności sprawnie funkcjonującego systemu ochrony zdrowia),

	• większej satysfakcji z wykonywania pracy, • lepszych warunków łączenia kariery zawodowej z życiem prywatnym i rodzinnym, • sprawnej sieci bezpieczeństwa socjalnego nastawionej na pomoc, której celem jest zwiększenie szans na aktywność społeczną i zawodową i dbałość o przeciwdziałanie różnym normom wykluczenia, • dostępności dóbr i usług publicznych (zdefiniowanych, standaryzowanych, efektywnie dostarczanych) bez względu na status rodzinny i miejsce zamieszkania, • otwartych warunków uczestnictwa w życiu publicznym, • bezpieczeństwa dochodów na starość, • środowiskowego poczucia równowagi w odniesieniu do warunków krajobrazowych, • naturalnego stanu otoczenia oraz żywności, • udziału w kulturze (co jest ważne dla prorozwojowego potencjału kreatywności), • poczucia satysfakcji z życia. <i>Cel 3 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki [...]</i> <i>Kierunek interwencji: Poprawa jakości i efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach, połączona ze zwiększeniem jego atrakcyjności poprzez silniejsze powiązanie z rynkiem pracy</i> <i>Cel 4 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki</i> <i>Kierunek interwencji: Zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości, opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy</i> <i>Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”</i> <i>Kierunek interwencji: Stworzenie kompleksowego systemu wspierania usamodzielniania się młodej generacji, tak aby ograniczać okres niepewności i w pełni wykorzystywać ich potencjał zawodowy i społeczny (np. kreatywność, otwartość, elastyczność).</i> <i>Kierunek interwencji: Zapewnienie jak najlepszej adresowalności świadczeń i zasiłków i rozwój ekonomii społecznej, tak aby z jednej strony stymulowały i wspierały korzystanie z usług publicznych oraz z drugiej ograniczały ryzyko marginalizacji spowodowanej ubóstwem</i> <i>Kierunek interwencji: Wprowadzenie nowych rozwiązań zapewniających powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opieki instytucjonalnej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielnne.</i> <i>Kierunek interwencji: Wdrożenie instrumentów podnoszących jakość świadczonych usług zdrowotnych i efektywność systemu ochrony zdrowia</i> <i>Kierunek interwencji: Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.</i>
<i>Strategia Rozwoju Kraju 2020.</i> <i>Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka,</i>	GŁÓWNE OBSZARY INTERWENCJI, CELE I PRIORYTETY ROZWOJOWE • Rozwój kapitału społecznego • Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela • Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej • Rozwój kapitału ludzkiego • Zwiększanie aktywności zawodowej

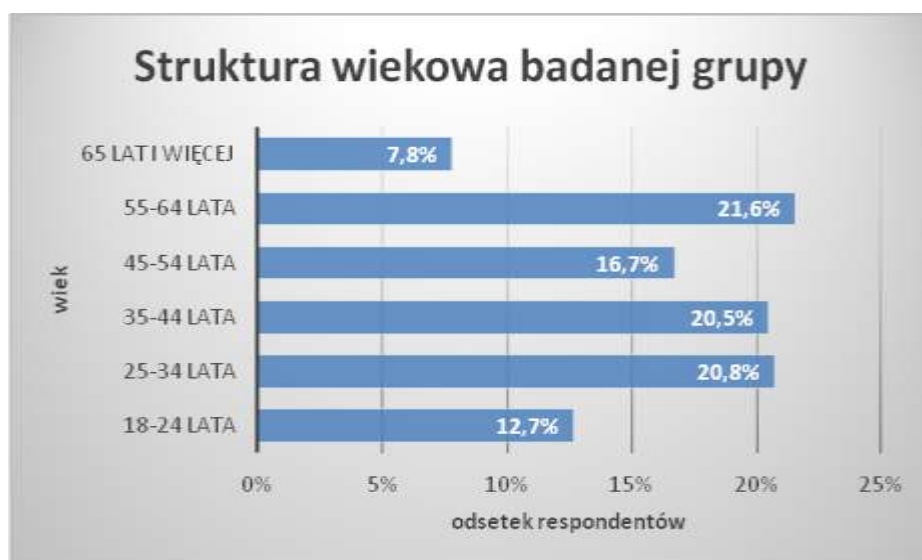
<i>sprawne państwo (wrzesień 2012)</i>	• Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej • Racjonalne gospodarowanie zasobami • Poprawa stanu środowiska • Spójność społeczna i terytorialna • Integracja społeczna • Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym • Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (marzec 2013)</i>	<i>Cel główny. Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski</i> <i>Cel główny SRKS będzie realizowany przez cztery cele szczegółowe:</i> <i>Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.</i> <i>Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.</i> <i>Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.</i> <i>Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.</i>
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (lipiec 2010)</i>	• Zwiększenie możliwości zatrudnienia poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej grup mieszkańców obszarów wiejskich, które odeszły bądź chciałyby odejść z rolnictwa, i które napotykają największe problemy na rynku pracy z powodu braku wykształcenia i kwalifikacji. • Tworzenie instytucjonalnych warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych na obszarach charakteryzujących się niską konkurencyjnością rolnictwa, a tym samym do zatrudnienia w sektorze pozarolniczym, przez wspomaganie sieci, np. doradczych, • inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych. • Stymulowanie rozwoju lokalnego w wymiarach społeczno-kulturowym, gospodarczym oraz ekologiczno-przestrzennym, które odbywać się będzie przez działania wpływające na poprawę jakości życia, atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. • Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego [...] działania na rzecz szkolnictwa zawodowego oraz rozwoju uczenia się dorosłych. • Wspieranie rozwoju instytucji otoczenia biznesu (IOB) • Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne • Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego, • [...] aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy (aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu) – poradnictwo, pośrednictwo pracy, szkolenia i przekwalifikowania, prace interwencyjne i inne formy tworzenia miejsc pracy, rozwój ekonomii społecznej, formy wczesnej interwencji (w tym outplacement), staże i praktyki zawodowe, • rozwój lokalny (w tym kulturalny) oraz rozwój kapitału społecznego – wsparcie lokalnych inicjatyw społecznych; • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym ograniczanie zjawiska ubóstwa, w szczególności wśród dzieci i osób starszych, realizacja programów integracji społecznej, rozwój działań ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw ekonomii społecznej, które spełniają funkcje w zakresie integracji społecznej, poprawy bądź uzupełniania usług publicznych oraz rozwoju wspólnot lokalnych;

	- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (doradztwo, wsparcie i zachęty finansowe, szkolenia); - doskonalenie kadr przedsiębiorstw - z naciskiem na sieciowanie i wymianę doświadczeń między firmami, rozwój kooperacji, lokalną specjalizację obszaru, poprawę jakości pracy i organizacji pracy oraz jakości miejsc pracy.
Strategia Rozwoju Polska Zachodnia 2020 (kwiecień 2014)	Cel szczegółowy I: INTEGRACJA PRZESTRZENNA I FUNKCJONALNA MAKROREGIONU (budowę autostrad i dróg ekspresowych o znaczeniu ponadregionalnym oraz gruntowna modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej i kolejowej, co w znaczący sposób poprawi dostępność ośrodków Polski Zachodniej oraz przyczyni się do wzmocnienia integracji przestrzennej makroregionu) Cel szczegółowy II: BUDOWA OFERTY GOSPODARCZEJ MAKROREGIONU ([...]potencjał inwestycyjny i turystyczny makroregionu może zostać skutecznie wykorzystany dla pobudzania procesów rozwojowych jedynie przy założeniu łączenia potencjałów poszczególnych regionów Polski Zachodniej i intensyfikacji współpracy pomiędzy województwami. Wyrazem podejmowanej współpracy będą działania skierowane na stworzenie atrakcyjnej komplementarnej oferty gospodarczej skłaniającej podmioty krajowe i zagraniczne do lokowania kapitału i mocy produkcyjnych na terenie Polski Zachodniej.)
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 (luty 2013)	Nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku Cel 1. rozwój gospodarki opartej na wiedzy, Cel 2. zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej, Cel 3. wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP Cel 4. ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów, oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa, Cel 5. zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych, Cel 6. wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników, Cel 7. włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia,, Cel 8. podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Trzebnickiego w latach 2007 – 2015 (2006)	„ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY POWIATU” Cel operacyjny „Poprawa infrastruktury społecznej „ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY I SPOŁECZNY NA TERENIE POWIATU TRZEBNICKIEGO” Cele operacyjne: „Rozwój turystyki i rekreacji na terenie powiatu”. „Wspieranie rozwoju MŚP”. „Zapewnienie warunków rozwoju społecznego oraz integracja wspólnoty lokalnej”.

Źródło: opracowanie własne

3. Gmina Żmigród w ocenie jej mieszkańców – wyciąg z raportu z badań

Dane dotyczące aktualnego stanu kluczowych obszarów funkcjonowania gminy Żmigród takich jak krótka charakterystyka gminy, podstawowe dane demograficzne, dane dotyczące kwestii społecznych, w tym m.in. zagadnienia z obszaru edukacji, zdrowia, kultury, sportu, pomocy społecznej, rynku pracy, przedsiębiorczości, funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz dane dotyczące infrastruktury technicznej, gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska zostały zaprezentowane w „Raporcie o stanie Gminy Żmigród (2015)”, który stanowi odrębny dokument. Raport taki będzie opracowaniem cyklicznym, przygotowywanym i publikowanym wraz z procesem aktualizowania strategii rozwoju gminy Żmigród. W tym miejscu zaprezentowane zostaną najistotniejsze informacje uzyskane na podstawie przeprowadzonych badań na reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Gminy Żmigród. Pełna wersja Raportu z badań stanowi załącznik nr 1 do strategii. Badanie przeprowadzono na próbie 374 dorosłych mieszkańców gminy. Aby zapewnić reprezentatywność, próbę dobrano kwotowo z uwzględnieniem płci i miejsca zamieszkania respondentów (miasto Żmigród i 31 sołectw na terenie gminy). Przebadano wyłącznie osoby dorosłe, w tym 190 kobiet i 184 mężczyzn. Strukturę wiekową badanej grupy przedstawia poniższy wykres.

Wśród badanych najliczniejszą grupę (112 osób, czyli prawie 1/3) stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym. Swoją edukację na szkole podstawowej lub gimnazjum zakończyło łącznie 29 ankietowanych, czyli 8,1%. Wykształceniem co najmniej średnim legitymowało się przeszło 60% ankietowanych (219 osób), a co czwarty badany (90 osób) miał wykształcenie wyższe.

Wśród ankietowanych zdecydowanie przeważały osoby pozostające w związkach

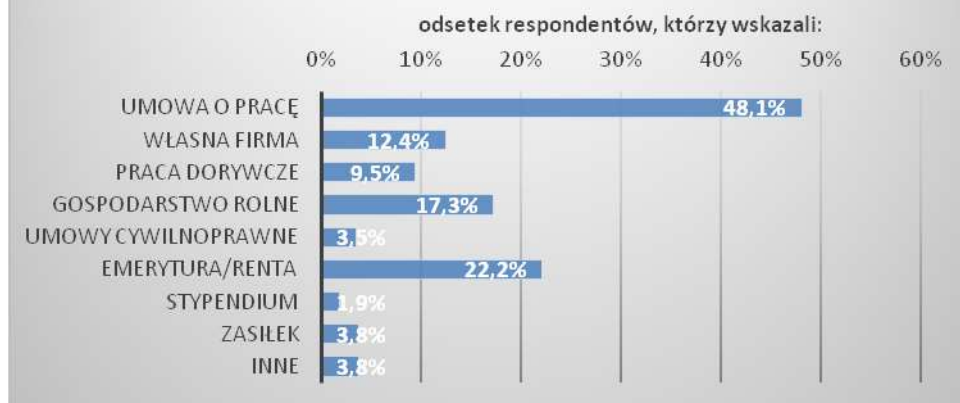
mażeńskich; było ich 238, czyli niemal 2/3 ogółu. Z kolei 85 osób, a zatem prawie ¼, określiło się jako wolne. Niewiele osób, bo zaledwie 14, to jest 3,8%, zadeklarowało się jako żyjące w związkach nieformalnych. W pozostałych kategoriach (wdowa/wdowiec oraz rozwiedziony/rozwiedziona) umiejscowiło się odpowiednio 25 (6,8%) i 8 (2,2%) ankietowanych. **Chociaż łączny odsetek osób wolnych, rozwiedzionych i owdowiałych wynosi 32%, to jedynie 22 ankietowanych (6%), prowadzi jednoosobowe gospodarstwa domowe.** Reszta – aż 94% – żyje w gospodarstwach wieloosobowych. Są to najczęściej gospodarstwa 4-osobowe (85 wskazań), a następnie 2- i 3-osobowe (po 72 wskazania). Nie brakuje też gospodarstw większych, 5-osobowych (57) i 6-osobowych (33). W gospodarstwach 7-osobowych lub liczniejszych żyje już tylko 26 respondentów, czyli 1 na 14.

Pomimo że prawie wszyscy badani żyją w wieloosobowych gospodarstwach domowych, prawie połowa nie ma dzieci na utrzymaniu. Mniej więcej co piąty ankietowany utrzymuje jedno dziecko (70 osób) lub dwoje (61 osób), troje dzieci utrzymuje mniej niż co dziesiąty (26 osób). Większa liczba dzieci stanowi rzadkość. Omówione dane w ujęciu procentowym przedstawia poniższy wykres.

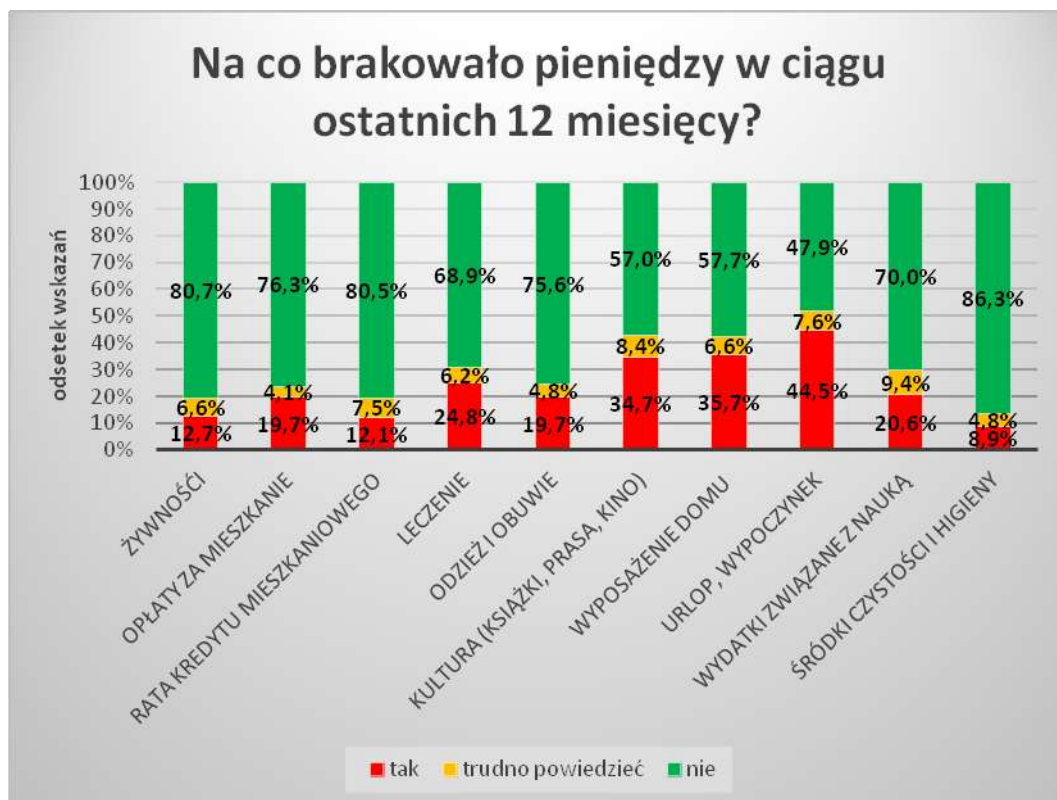

W świetle badań dominującym sposobem utrzymania pozostaje dla mieszkańców gminy praca najemna, przeważnie wykonywana na podstawie umowy o pracę. Proszeni o wskazanie głównych źródeł utrzymania w gospodarstwie domowym, badani deklarowali najczęściej właśnie umowę o pracę – odpowiedziała tak prawie połowa respondentów. Ponad 1/5 badanych wskazała rentę lub emeryturę, nieco mniej gospodarstwo rolne. **Tylko 12,4% wymieniło wśród głównych źródeł dochodu własną firmę.** Ponadto co dziesiąty badany wskazał prace dorywcze. Umowy zlecenia lub umowy o dzieło, stypendia i zasiłki stanowią główne źródło utrzymania dla kilku lub kilkunastu ankietowanych. Szczegółowe dane zawiera wykres poniżej.

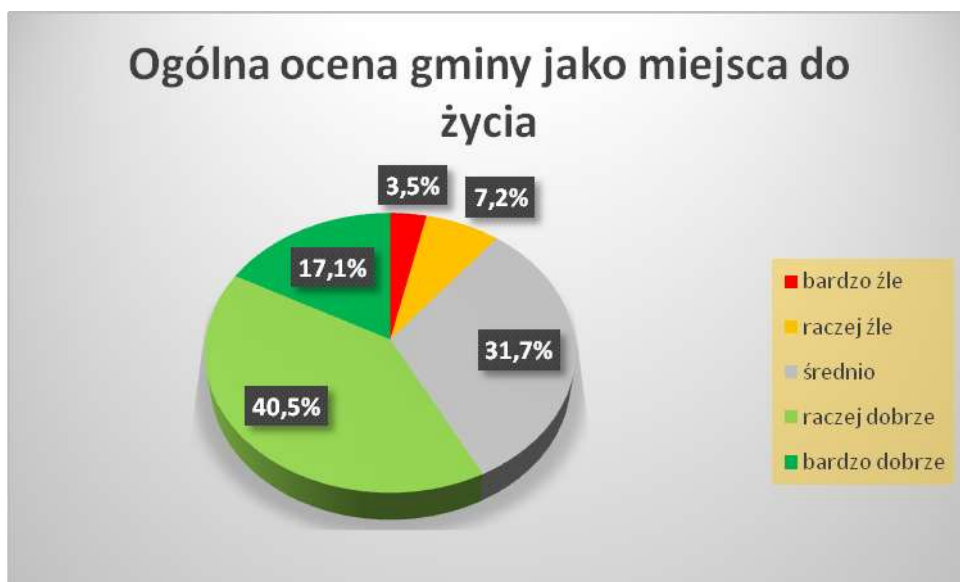
Główne źródła utrzymania gospodarstwa domowego

Swoją sytuację ekonomiczną mieszkańcy gminy oceniają dość dobrze. Niemal połowa badanych oceniła swoją sytuację ekonomiczną jako dobrą lub bardzo dobrą, prawie 40% jako średnią, a tylko 13% jako złą lub bardzo złą. Ten pozytywny obraz wydaje się jednak w znacznym stopniu wynikać z dość niskich aspiracji badanych. Jako „średniacy” oceniali się bowiem ci, którym w ostatnim roku nie zawsze starczało na wypoczynek, wyposażenie domu, uczestnictwo w kulturze, a nawet na ubrania, opłaty za mieszkanie i wydatki związane z nauką. Deklarującym złą lub bardzo złą sytuację finansową brakowało niekiedy na podstawowe potrzeby jak żywność czy środki czystości i higieny osobistej. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres.

Większość badanych pozytywnie ocenia gminę jako miejsce do życia. Około 1/3 ocenia gminę średnio. Niezadowolenie deklaruje tylko co dziesiąty. Najbardziej zadowoleni są przy tym najstarsi i najmłodsi spośród dorosłych mieszkańców gminy. Osoby w średnim wieku deklarują mniejsze zadowolenie.

Ponad połowa mieszkańców gminy nie wyprowadziłaby się ze swojej miejscowości, nawet gdyby miała taką możliwość: 1/5 zdecydowanie nie, a 1/3 raczej nie. Jednak prawie co czwarty

wyprowadziłby się: 8,1% ogółu zdecydowanie, a 15,3% raczej tak. Co piąty nie wie. Wyniki te pokrywają się niemal z rozkładem odpowiedzi na pytanie, „Czy dziś żyje się tu lepiej niż przed 5-10 laty”. Przeszło 60% ankietowanych twierdzi, że tak: 1/5 że zdecydowanie tak, a ponad 40% że raczej tak. Odpowiedzi negatywne wybrało łącznie 16,9% ankietowanych, „nie wiem” co piąty.

Wśród atutów zamieszkiwanej przez siebie miejscowości badani najczęściej wskazywali **bliskość przyrody**; odpowiedź tę wybrało prawie 3/4 respondentów. Ponad połowa doceniła spokój i bezpieczeństwo. Po 1/4 wybrało odpowiedzi „dobrzy ludzie” oraz „czysto”. Trudność sprawiło natomiast respondentom wskazanie innych walorów poza przewidzianymi w kwestionariuszu. W kategorii inne pojawiły się np. bliskość Wrocławia i dobre połączenie z nim, szkoły w miejscu zamieszkania, ośrodek zdrowia, boisko „Orlik”. Dokładne dane przedstawia wykres poniżej.

Badani stosunkowo wysoko ocenili nastawienie urzędników gminnych do mieszkańców załatwiających sprawy w urzędzie. Odpowiedzi pozytywne wybrała ponad połowa respondentów: 21% oceniło urzędników bardzo dobrze, zaś 33% dobrze. Blisko 1/3 ankietowanych nie miała w tej kwestii wyrobionego zdania. Z punktu widzenia władz samorządowych nie można jednak lekceważyć faktu, że co szósty badany wyraził o urzędnikach opinię negatywną.

Za największy problem w gminie respondenci uznali zdecydowanie brak pracy (tę odpowiedź wybrało przeszło 70% badanych) oraz trudności związane z dojazdem do pracy (ponad 35% badanych). Więcej niż 20% badanych wśród największych bolączek w gminie wskazało ponadto: wzajemną nieufność i brak życzliwości, trudny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz niedostateczną ofertę spędzania czasu wolnego skierowaną do dzieci i młodzieży.

Proszeni o wskazanie, czego najbardziej brakuje młodzieży na terenie gminy, badani najczęściej wybierali:

- ścieżki rowerowe (48,1% respondentów),
- połączenia autobusowe (45,4%),
- miejsca spotkań, świetlice, kluby (35%),
- obiekty sportowo-rekreacyjne (29,2%).

Respondenci, którzy wybrali odpowiedź „inne”, wymienili głównie: świetlicę (postulowano budowę nowej, łatwiejszy dostęp do istniejącej, zatrudnienie opiekuna/animatora w świetlicy), rozrywkę (dyskoteki, imprezy kulturalne, kino) oraz obiekty sportowe (boisko „Orlik”, kryty basen).

Kolejny wykres prezentuje średnie ocen (w skali od 1 do 6) wystawionych przez badanych wybranym determinantom jakości życia w gminie. Powyżej szkolnej czwórki oceniono:

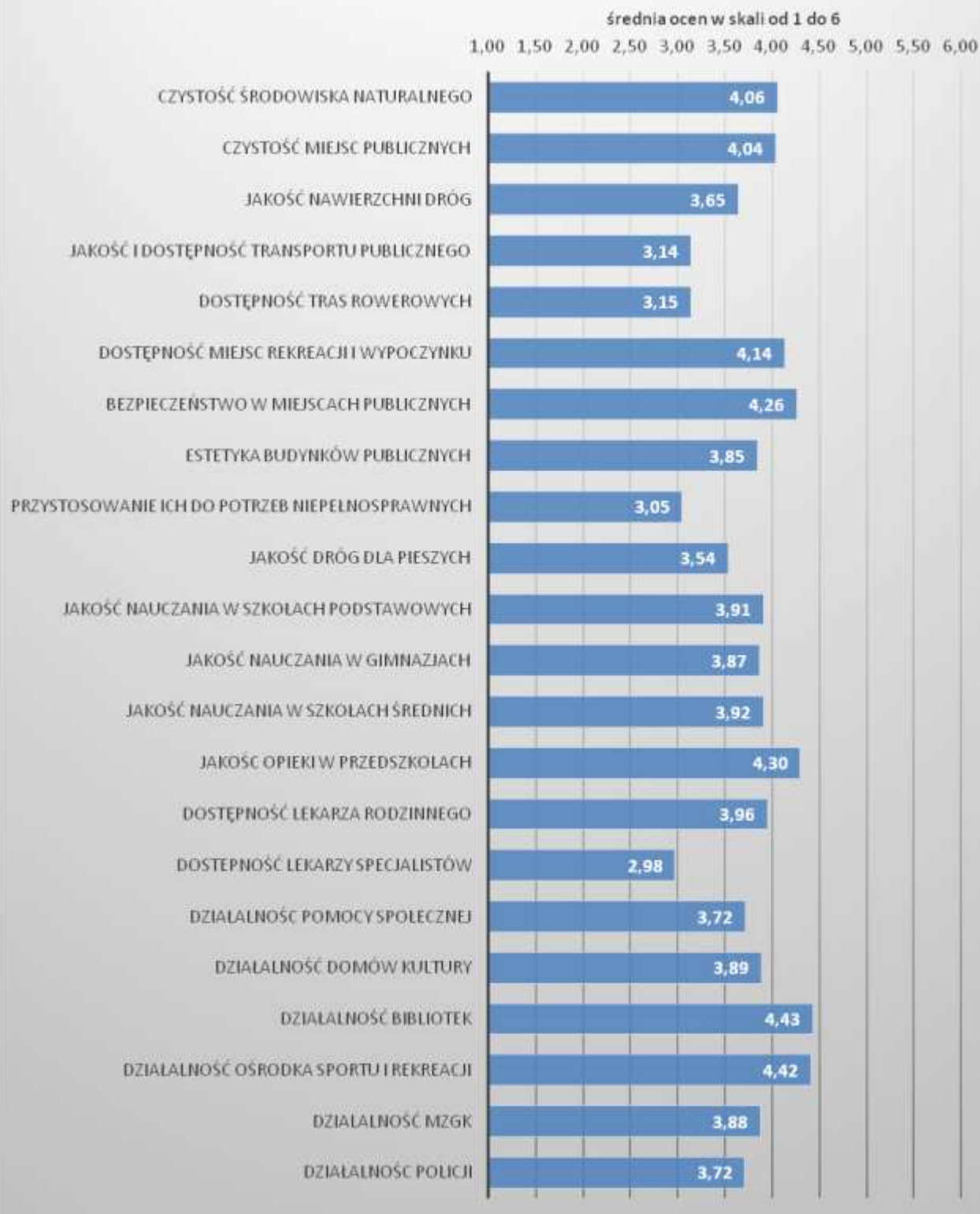
- działalność bibliotek (4,43),
- działalność ośrodka sportu i rekreacji (4,42),
- jakość opieki w przedszkolach (4,30),
- bezpieczeństwo w miejscach publicznych (4,26),

- dostępność miejsc rekreacji i wypoczynku (4,14),
- czystość środowiska naturalnego (4,06),
- czystość miejsc publicznych (4,04).

Najniższe noty respondenci wystawili natomiast za:

- dostępność tras rowerowych (3,15),
- jakość i dostępność transportu publicznego (3,14),
- przystosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych (3,05),
- dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej (2,98).

Ocena wybranych determinant jakości życia w gminie

Proszeni o wskazanie priorytetowych dla gminy obszarów gospodarki w najbliższych latach, badani dali pierwszeństwo przemysłowi nieuciążliwemu dla środowiska (44,1%) oraz turystyce, usługom i handlowi (43%). Wyraźnie mniejszym poparciem cieszy się przetwórstwo rolno-spożywcze (wybrało je 32,4% badanych) oraz rolnictwo (30,5%). Jedynie 14,9% ankietowanych popiera rozwój przemysłu uciążliwego dla środowiska na terenie gminy, nawet jeżeli miałoby to przynieść poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Dokładniejsza analiza uzyskanych danych pozwala dostrzec związek pomiędzy wiekiem respondentów a preferowanymi kierunkami rozwoju gminy. Najkrócej: młodszy preferują turystykę, usługi i handel, starsi natomiast przemysł nieuciążliwy dla środowiska. W grupie najmłodszych (18-24 lata) stawianie w najbliższych latach na turystykę, usługi i handel wybiera przeszło połowa badanych. Wraz z wiekiem respondentów systematycznie spada poparcie dla wiązania przyszłości gminy z tymi obszarami gospodarki. Wśród najstarszych (powyżej 64 roku życia) wybór taki aprobuje zaledwie co czwarty. Nieco słabszą tendencję da się zauważyć w odniesieniu do rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. Tu wraz z wiekiem rośnie poparcie dla stawiania na te dziedziny. Warto też zauważyć, że przyzwolenie na rozwój przemysłu uciążliwego dla środowiska, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc pracy, jest wyraźnie większe wśród badanych przed 25 rokiem życia niż w pozostałych grupach wiekowych.

4. Problemy i wyzwania dla rozwoju Gminy Żmigród

Wyniki raportu z badań prezentowane w poprzednim rozdziale pokazały, że w opinii badanych najdotkliwszym problemem dla mieszkańców w chwili obecnej jest brak pracy oraz kwestia dojazdu do pracy. W toku dyskusji podczas prac warsztatowych z mieszkańcami nad najdotkliwymi problemami z punktu widzenia rozwoju gminy oraz poprawy życia jej mieszkańców uznano jednak za sprawę najistotniejszą kwestię perspektyw rozwoju ludzi młodych, w tym przede wszystkim ich możliwości realizowania się w sferze zawodowej. Myśląc tu zarówno o dostępie do godnej pracy nakładczej oraz o wspieraniu ich kompetencji do bycia aktywnymi przedsiębiorcami. Wyjazdy młodych do dużych miast oraz poza granice kraju uzasadnia konieczność zdobycia wykształcenia, wiedzy i doświadczenia. System instytucji lokalnych powinien natomiast zachęcać ludzi do powrotu i dawać możliwości oraz szanse życia w wymiarze rodzinnym i zawodowym. Kolejnym mocno dyskutowanym tematem, który należy uwzględnić w planowaniu strategicznym to starzenie się społeczności lokalnej. Działania, które mają sprostać temu wyzwaniu powinny być wielotorowe i uwzględniać kwestie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ekonomicznemu (w tym aktywizacja społeczna, integracja ze środowiskiem lokalnym i międzypokoleniowa, dbanie o zachowanie tradycji i dziedzictwa starszych mieszkańców gminy). Działania te powinny również dawać możliwości opieki medycznej oraz usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych na wysokim poziomie, oraz dbać o to, aby osoby starsze były pełnoprawnymi członkami społeczności lokalnej. Tabela prezentuje wszystkie kwestie, które wskazano jako istotne problemy.

ISTOTNE OBSZARY DLA ROZWOJU GMINY ŻMIGRÓD Z PERSPEKTYWY MIESZKAŃCÓW		
Lp.	Obszary problemowe	Liczba głosów
1.	Słabe perspektywy dla młodych (brak pracy, wyjazdy młodych mieszkańców za granicę i do dużych miast).	48
2.	Gwałtownie starzejące się społeczeństwo. Problemy z opieką nad osobami starszymi (punkt geriatryczny).	14
3.	Wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska.	12
4.	Utrudniony dostęp do bezpłatnej opieki medycznej (specjalistycznej, szczególnie na wsi).	9
5.	Niski poziom zintegrowania mieszkańców.	9
6.	Brak chodników, miejsc parkingowych i ścieżek rowerowych (służących do poruszania się po terenie gminy, szczególnie na wsi).	9
7.	Utrudniona komunikacja pomiędzy grupami społecznymi.	7
8.	Dziki wysypiska, zaśmiecona gmina (zginiatacze do PET).	6
9.	Duża liczba osób ubogich i niezaradnych.	5
10.	Duże problemy z ładem przestrzennym (brak spójnej koncepcji).	5
11.	Niewystarczająca liczba miejsc w żłobku.	5
12.	Nieefektywny system komunikacyjny.	3
13.	Niska jakość usług edukacyjnych (szkoły).	2
14.	Niskie zaangażowanie w sprawy społeczne mieszkańców.	1
15.	Niewystarczająca lub nieadekwatna oferta kulturalna.	1
16.	Zajęcia w świetlicach wiejskich (za mało, dostosowanie oferty do potrzeb).	1
17.	Duża skala alkoholizmu i narkomanii.	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów strategicznych.

5. Wizja rozwoju Gminy Żmigród oraz kluczowe priorytety rozwoju

Wizja rozwoju lokalnego to wyobrażenie o tym, jaka nasza gmina ma być w przyszłości. Powinna ona być podzielana przez wszystkich, którzy biorą udział w kreowaniu rozwoju lokalnego. To co równie istotne, to założenie, że atrakcyjność Żmigrodu w prezentowanej wizji ma dotyczyć wszystkich obszarów aktywności człowieka oraz wszystkich przedstawicieli społeczności lokalnej, przeciwdziałając skutecznie polaryzacji i rozwarstwieniu mieszkańców. Założony w wizji rozwoju gminy horyzont czasowy to piętnaście, dwadzieścia lat. To czas, aby tę wizję urzeczywistniać. Dążyć w sposób przemyślany i zaplanowany do harmonijnego i zrównoważonego rozwoju gminy. Dążyć do osiągnięcia możliwie wysokiej jakości życia jej mieszkańców. Wizja rozwoju Gminy Żmigród zaprezentowana poniżej została wybrana w procesie konsultacji społecznych przez mieszkańców i brzmi następująco:

GMINA ŻMIGRÓD ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DO ŻYCIA

Jednym z zasadniczych elementów realizacji wizji jest zaakcentowanie roli rzetelnej edukacji w gminie na każdym etapie życia jej mieszkańców. Edukacja staje się zatem jednym z istotniejszych elementów rozwojowych, który przenika każdy z pięciu obszarów priorytetowych, wypracowanych w trakcie warsztatów strategicznych i uznanych przez mieszkańców w toku konsultacji za te najbardziej istotne dla rozwoju gminy. Dla każdego obszaru priorytetowego wyznaczono cel strategiczny, który został rozpisany na bardziej szczegółowe cele operacyjne. Obszary priorytetowe mają tę samą rangę z punktu widzenia rozwoju Gminy Żmigród. To one porządkują sposób patrzenia na główne kierunki rozwoju Gminy Żmigród. Obszary priorytetowe prezentuje poniższy rysunek.

Rys. Priorytety rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015 – 2020.

Źródło: opracowanie własne

6. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju Gminy Żmigród

W każdy z wyznaczonych pięciu obszarów priorytetowych wpisuje się jeden cel strategiczny, konkretyzujący sposób rozumienia obszaru. Jako ilustrację spójrzmy na obszar pn. „Praca i przedsiębiorczość”. Dla tego obszaru cel strategiczny to: „Rozwój i promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie potencjału mieszkańców na rynku pracy”. Kluczowe działania pozwalające ten cel osiągnąć zostały zapisane w postaci celów operacyjnych. Celom tym, podobnie jak w przypadku obszarów priorytetowych nie wyznaczono hierarchii.

OBSZAR PRIORYTETOWY: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I PRACA		
Cel strategiczny 1: Rozwój i promowanie przedsiębiorczości oraz wspieranie potencjału mieszkańców na rynku pracy		
Cele operacyjne	1.1.	Promowanie szkolnictwa zawodowego wśród młodzieży i dorosłych (m.in. klasy patronackie, doradztwo zawodowe dla uczniów, praktyki zawodowe, współpraca z administracją samorządową, strefą ekonomiczną – SSEMP, przedsiębiorcami)
	1.2.	Wspieranie i rozwój doradztwa dla przedsiębiorców (MŚP) i osób chcących założyć działalność gospodarczą (m.in. doradztwo księgowe, prawne, biznesowe...)
	1.3.	Promowanie i rozwój ekonomii społecznej
	1.4.	Doradztwo i wspieranie rozwoju kariery zawodowej mieszkańców (m.in. porady specjalistyczne dla osób, które chcą zmienić pracę lub jej poszukują)
	1.5.	Poprawa efektywności kształcenia w zakresie przedsiębiorczości dzieci i młodzieży (m.in. włączenie w proces edukacyjny przedsiębiorców, inicjowanie kontaktów młodzieży z przedsiębiorcami)
	1.6.	Utworzenie i promocja centrum przesiadkowego przy dworcu PKP w Żmigrodzie
	1.7.	Poprawa dostępu mieszkańców do informacji o systemie komunikacji autobusowej w gminie

OBSZAR PRIORYTETOWY: WSPÓLNOTA		
Cel strategiczny 2: Wzmacnianie więzi i poprawa jakości relacji międzyludzkich w społeczności lokalnej		
	2.1.	Wspieranie inicjatyw wzajemnej pomocy sąsiedzkiej (m.in. poprawa mobilności mieszkańców gminy, wspólne dojazdy do pracy/ szkoły)
	2.2.	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców

OBSZAR PRIORYTETOWY: WSPÓLNOTA		
Cele operacyjne		(szczególnie dla dzieci , młodzieży i seniorów)
	2.3.	Wspieranie integracji międzypokoleniowej (m.in. tworzenie oferty wspólnych działań, warsztatów, spotkań dla starszych i młodszych – dla dzieci, rodziców i dziadków)
	2.4.	Rozpoznawanie potrzeb społecznych mieszkańców (m.in. spotkania z mieszkańcami, kawiarenki obywatelskie, sondaże, ankiety...)
	2.5.	Utworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych
	2.6.	Wspieranie i rozwój aktywności społecznej mieszkańców, w tym wspieranie i wzmacnianie lokalnych liderów (m.in. inicjatywy lokalne, wolontariat)
	2.7.	Promowanie inicjatyw społecznych, realizowanych przez mieszkańców gminy (m.in. upowszechnianie dobrych praktyk aktywności mieszkańców i organizacji pozarządowych)
	2.8.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gminy (m.in. edukacja komputerowa)
	2.9.	Poprawa i rozwój infrastruktury w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji (m.in. remonty, budowy, inwestycje, ceny biletów, promocje dla mieszkańców)

OBSZAR PRIORYTETOWY: BEZPIECZEŃSTWO		
Cel strategiczny 3: Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy		
Cele operacyjne	3.1.	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej dla mieszkańców (m.in. chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie)
	3.2.	Dostosowanie miejsc i budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych
	3.3.	Tworzenie bezpiecznych przestrzeni publicznych w gminie (m.in. utwardzenie placów, podwórek, oświetlenie, monitoring, współpraca z Policją, poprawa estetyki miejsc)

OBSZAR PRIORYTETOWY: NATURA		
Cel strategiczny 4: Zachowanie i promocja walorów przyrodniczych gminy		
Cele operacyjne	4.1.	Rozwijanie współpracy między samorządami i współpracy międzysektorowej w celu promocji walorów przyrodniczych i turystycznych gminy oraz obszaru Doliny Baryczy
	4.2.	Rozwój edukacji ekologicznej
	4.3.	Inicjowanie dobrych praktyk w zakresie ekologii
	4.4.	Tworzenie infrastruktury proekologicznej na terenie gminy (m.in. ścieżki rowerowe, termomodernizacja budynków, kanalizacja sanitarna, fotowoltaika)

	4.5.	Rozwój i promocja oferty rekreacyjnej i turystycznej gminy
--	------	--

OBSZAR PRIORYTETOWY: ZDROWIE		
Cel strategiczny 5: Wzmocnienie postaw prozdrowotnych mieszkańców gminy i podnoszenie standardów świadczeń zdrowotnych		
Cele operacyjne	5.1.	Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi (m.in. usługi pielęgnacyjne, opiekuńcze...)
	5.2.	Rozwijanie edukacji formalnej i pozaformalnej w zakresie profilaktyki uzależnień (m.in. warsztaty, projekty, animacje ...)
	5.3.	Promocja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców (m.in. edukacja, informacja)
	5.4.	Stworzenie systemu zniżek i preferencji korzystania z obiektów rekreacyjnych dla rodzin wielodzietnych (3+), dzieci, młodzieży i seniorów

7. System wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Żmigród

Strategia Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015 – 2020 jest głównym dokumentem programującym w dłuższej perspektywie czasowej politykę rozwoju gminy. Niniejszy dokument został zaplanowany na okres pięciu lat po to, aby zachować spójność z dokumentami strategicznymi regionu. Taka konstrukcja pozwoli na podsumowanie i ocenę wdrażania zapisów oraz ocenę efektywności i skuteczności podjętych działań po pięciu latach. To dobry odcinek czasu dla dokonania ewaluacji tak szerokiego dokumentu strategicznego, jakim jest ogólna strategia rozwoju. Niemniej jednak warto również w krótszych, rocznych odstępach czasu monitorować proces wdrażania zapisów strategii oraz dokonywać tzw. śródkresowej ewaluacji, zbierając tym samym systematycznie materiał do ewaluacji, która zostanie przeprowadzona po pięciu latach przy aktualizacji strategii.

Przy opracowywaniu tej strategii zadbano o szeroki udział przedstawicieli społeczności lokalnej, w tym mieszkańców, liderów społecznych, sołtysów, radnych, przedsiębiorców, młodzieży w tym przedstawicieli Młodzieżowej Rady Gminy oraz Rady Seniorów. Proces prac nad strategią został dobrze odebrany wśród mieszkańców, dlatego warto w procesie monitorowania i ewaluacji pamiętać o promocji. Należy informować mieszkańców o wynikach

monitoringu i ewaluacji oraz zaprosić ich również do włączenia się w ocenę skuteczności, efektywności realizacji poszczególnych celów zapisanych w strategii.

Skuteczny monitoring wdrażania zapisów strategii oraz jej ewaluacja (ocena na ile założone cele i ich realizacja przyczyniają się do poprawy jakości życia w gminie) wymagają powołania Zespołu, który będzie odpowiedzialny za opracowanie każdego roku rzeczowego opracowania z postępów w realizacji zapisów strategii, wystąpienia ewentualnych barier w realizacji, ich powodów oraz wprowadzonych środków zaradczych. Takie opracowanie zostanie również uzupełnione o ogólną ocenę realizacji zapisów strategii pod kątem efektywności wdrażania poszczególnych celów (proporcji nakładów ludzkich, finansowych, rzeczowych etc. do osiągniętych rezultatów), trafności (czy dobór celów operacyjnych okazał się trafny w realizacji celów strategicznych) oraz skuteczności (czy zmierzone cele zostały osiągnięte). Bazując na modelu, który został przetestowany przy opracowaniu strategii proponuje się **przekazanie Zespołowi ds. aktualizacji strategii zadania corocznego monitoringu jej wdrażania oraz ewaluacji. Funkcję koordynatora monitoringu i ewaluacji będzie pełnił Zastępca Burmistrza.** Zespół każdego roku najpóźniej do końca marca opracuje krótkie sprawozdanie z monitoringu i ewaluacji (wzór karty monitoringu w załączniku – załącznik nr 2). Treść raportu zostanie zaprezentowana mieszkańcom, radzie miejskiej, lokalnym mediom, a także opublikowana na stronie internetowej urzędu w zakładce pn. strategia rozwoju.

Poniżej lista wybranych wskaźników monitorowania realizacji celów strategicznych:

CEL 1 . Rozwój i promowanie przedsiębiorczości.

- Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców.
- Liczba absolwentów szkolnictwa zawodowego na 1000 mieszkańców gminy.
- Liczba osób korzystających z doradztwa z zakresu przedsiębiorczości i poszukiwania pracy.
- Liczba osób skierowanych do Klubu Integracji Społecznej.
- Liczba osób, które ukończyły założony program reintegracji społecznej i zawodowej.

CEL 2. Wzmacnianie więzi i poprawa jakości relacji międzyludzkich w społeczności lokalnej.

- Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych zorganizowanych dla dzieci, młodzieży i seniorów.
- Udział mieszkańców w imprezach kulturalnych – liczba sprzedanych biletów na 1000 mieszkańców.
- Liczba mieszkańców biorących udział w spotkaniach dotyczących aktualnych spraw społeczności.
- Liczba aktywnych konsultacji społecznych w gminie oraz frekwencja.

- Liczba osób korzystających z oferty dziennego domu pobytu dla osób starszych.
- Liczba złożonych wniosków w ramach inicjatyw lokalnych.
- Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów infrastruktury w zakresie edukacji, kultury, sportu i rekreacji.
- Liczba aktywnych członków Partnerstwa na rzecz rozwoju lokalnego „Żmigrodzianie”.
- Liczba nowych mieszkańców gminy.

CEL 3. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa

- Liczba miejsc i budynków użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Długość nowych i zmodernizowanych chodników, ścieżek rowerowych.
- Liczba inwestycji związanych z tworzeniem bezpiecznych przestrzeni publicznych.
- Liczba wykroczeń i przestępstw w gminie oraz w powiecie (poziom bezpieczeństwa).

CEL 4 Zachowanie i promocja walorów przyrodniczych gminy.

- Liczba projektów dotyczących promocji regionu realizowanych w partnerstwie międzysektorowym i między samorządami.
- Liczba wydawnictw, imprez, warsztatów poświęconych tematyce ekologicznej.
- Liczba miejsc w gminie uznawanych za „zaśmieczone”.
- Długość ścieżek rowerowych ogółem (gmina i okolice).
- Powierzchnia/ liczba nowych i zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych.
- Liczba wydawnictw, imprez, wydarzeń o charakterze rekreacyjnym i turystycznym.

CEL 5. Wzmocnienie postaw prozdrowotnych mieszkańców gminy i podnoszenie standardów świadczeń zdrowotnych

- Liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osób starszych.
- Liczba osób objętych różnymi formami usług pielęgnacyjno-opiekuńczych na 1000 mieszkańców.
- Liczba wydawnictw, warsztatów, programów w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Liczba uczestników warsztatów, programów w zakresie profilaktyki uzależnień.

- Liczba publikacji, warsztatów, konferencji w zakresie promowania zdrowego stylu życia
- Liczba uczestników warsztatów, konferencji w zakresie promowania zdrowego stylu życia.
- Liczba sprzedanych ulgowych biletów wstępu na obiekty rekreacyjne.

Celem działań monitoringowych jest także wypracowanie kluczowych wskaźników rozwoju gminy, które będą poddawane cyklicznej ocenie i analizie

Załącznik: Wzór karty raportu z monitoringu i ewaluacji. (opracowana na podst. wzoru zaczerpniętego z: *Jak przygotować lokalny program rozwoju przedsiębiorczości. Poradnik dla gmin i powiatów.*, W. Dziemianowicz, T. Kierzkowski, R. Knopik)

Tytuł i numer raportu

Okres objęty raportem

Podmiot opracowujący raport.

Opis działań zrealizowanych w okresie objętym raportem.

Informacje o problemach związanych z realizacją działań/ projektu.

Wprowadzone modyfikacje w realizacji zapisów strategii.

Ocena efektywności realizowanych działań.

Ocena skuteczności realizowanych działań.

Ocena trafności wybranych działań.

Działania jakie zostaną zrealizowane w najbliższym okresie w ramach realizacji strategii.